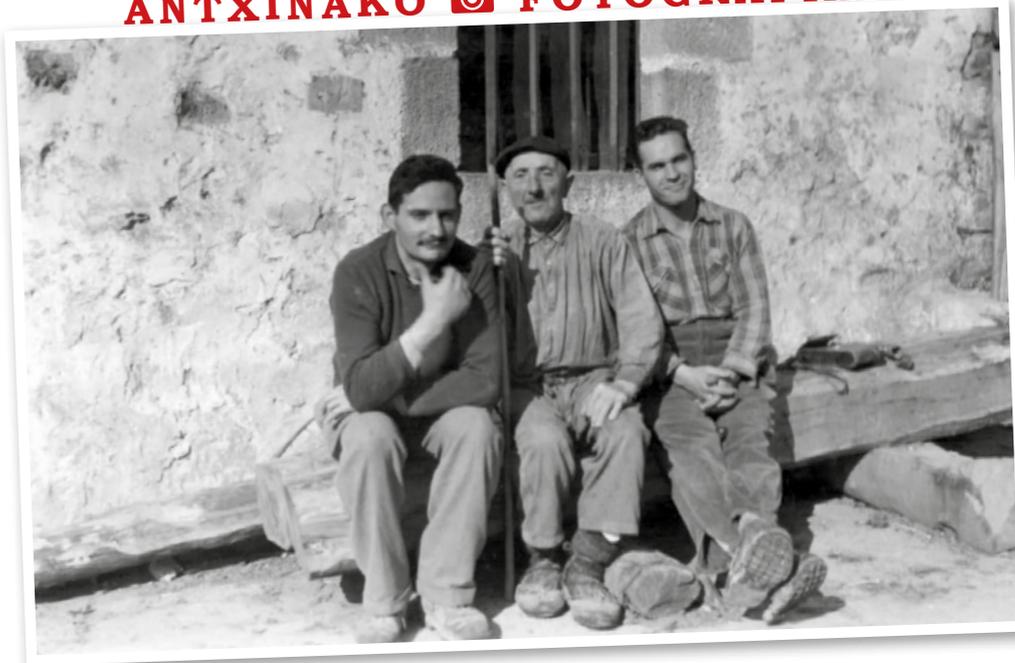

ANTXIÑAKO FOTOGRAFIXIA

Felix Ruiz de Arkaute Oñatin

Aurtengo garagarrillaren 24an bete da **mende erdi Felix Ruiz de Arkaute euskal espeleologo ezaguna hil zala**, gazte asko, Erronkari eta Zuberora artian dagueen **San Martin izeneko leize-zulo sakonian**. Berrogeta hiru urte besterik etzeukan, baiña hain epe laburrian makiña bat ahalegin egindda fan xakun, espeleologia saillian batez be. XX. gizaldiko 1950 eta 1960ko hamarkadetan zenbat kobazulotara ez ete zan sartu Euskal Herrixan, euren barruko sekretuak deskubriduaz eta ezkutuko edertasunak erakutsizaz.

Felix Ruiz de Arkaute Van der Stucken **Anberesen jaixo zan 1927xan**. Aitta tolosarra zan eta ama belgiarra. Gaztetan Frantziako **Grenoble-ra jo eben**, ikasketak egin alde. **Han zaletu ei zan espeleologia-munduaz**. Laister baiña, 1951an, Tolosara etorri bihar izan eben familixiak han eukan papel-fabrikari ardurak hartzera. Hona heldu ahalaz bat, Aranzadi zientzia-alkarteko kidiekin hartu-emunetan jarri zan, espeleologia-kontuetan jarraitu ahal izateko. Eta hala **Jesus Elozegi tolosarra**, **Juanito San Martin** eibartarra edota **Reyes Korkostegi** oñatiarra ezagutu zittuan, sasue haretan Oñatiko Gezaltza-Arrikrutz-Jaturabe lurpeko sistema karstikua azterketan zihardutenak.

Harrezkero, sarritan inguratu xakun Arkaute **Arantzazu-Araotzeko** zirkinzulo horreittara, eta bere espeleologo-taldetxua mol-dauaz fan zan: gure herriko taldekidien artian **Jose Luis Txintxurreta**, **Pedro Maiztegi** eta **Modesto Zilaurren** egozen hasieran, **Roland Rigault** eta **Antonio Arratibel** gerotxuago. Oñatin ez ezik hemendik kanpora be ibilli ziran gure herritarrok kobazuluak arakaketan. Aranzadi alkartiak 1956xan “Euskal Herriko I. Espeleologia-jardunaldixak” antolatu zittuan Arantzazun, Arkauteren parte-hartze inportantiarekin. Hurrengo hamarkadaren hasieran geldialdixa euki eben hemengo taldiak. Baiña Felixek ez eta, 1967-1968 aldera beste jeneraziño txantxiakur batek espeleologia-arluari heldu otsanian, tolosarra izan zan **belaualdi bixak lotu zittuan kate-begixa**.

Alderdi askotatik begiratuta, urte zaillak izan arren, **espeleologiak pultzakada nabarmena** euki eben Oñatin 1960ko hamarkadiaren akaberan eta hurrengo urtietan, gorabehera eta guzti, gaur egunera arte sendo iraun dauena. Arkautaren azken etapan zeregin horri ekin otsain gazte batzuk ondorengo honeik izan ziran: **Pierre Rigault**, **Felix Ugarte**, **Jexux Etxebarria**, **Jexux Etxezarreta**, **Luxio Ugarte**, **German Maiztegi** eta beste hainbat. Geroztik, ixa gizaldi erdixan, jardun dauen eta diharduen Oñatiko eta inguruetakoko espeleologo pillia frankismo garaixan ereinddako hazixaren frutua da.

Gaurko argazkixak orduko ibillerak gogoraketako aitzakixia eskintten dosku. Beste fotografixa batzuetan Arkaute tolosarra espeleologo oñatiarrekin agerketan da, baiña, ezezagunagua dalakuan, hau aukeratu dogu. **Gezaltza baserriko larraiñian** agiri dira 1955 aldera, ezkerretik eskumara, **Felix Ruiz de Arkaute**, **Graziano Anduaga** eta **Esteban Larraioz**. Hau da, Gezaltzako aittona eta bertsolari famaua, Aranzadi alkarteko bi espeleologuen artian. Honeik hurrian dagueen lizunian, leize-zuluan, ibilli barri izango ziran, jakiña.

Fotografixa Oier Gorosabelen “Espeleologia argazki-bilduma” izenekuan gordeta dago. Guri Jabi Azkoaga, Belen Zumalde eta Ander Lizarralderen bittartez heldu xaku. Luxio Ugartek argibide batzuk samurtu dosku. Milla esker danoiri!